

॥ अथ श्रीसार्वासच्चरित प्रारंभः ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीकुलदेवतायै नमः ॥
 श्रीसीतारामचंद्राभ्यां नमः ॥ श्रीसद्गुरुसार्वासच्चरिताथाय नमः ॥ प्रथम कार्यारंभस्थिति । व्हावी निर्विघ्न
 परिसमाप्ति । इष्टदेवतानुग्रहप्राप्ति । शिष्ट करिती मंगले ॥ १ ॥ मंगलाचरणाचें कारण । सर्व विघ्नांचें
 निवारण । इष्टार्थसिद्धि प्रयोजन । अभिवंदन सकलांचें ॥ २ ॥ प्रथम वंदू गणपती ।
 वक्रतुंड हेरंब मूर्ती । चतुर्दश विद्यांचा अधिपती । मंगलाकृति गजमुख ॥ ३ ॥ पोटीं चतुर्दश भुवने मावर्ती ।
 म्हणोनि गा तुज लंबोदर म्हणती । परशु सतेज धरिसी हस्तीं । विघ्नोच्छित्त्यर्थ भक्तांच्या ॥ ४ ॥ हे
 विघ्नविघातोपशमना । गणनाथा गजानना । प्रसाद पूर्ण करीं मद्वचना । साष्टांग वंदना करितों मी ॥ ५ ॥ तूं
 भक्तांचा साह्यकारी । विघ्ने रुळती तुझ्या तोडरीं । तूं सन्मुख पाहसी जरी । दरिद्र दूरी पळेल ॥ ६ ॥ तूं
 भवार्णवाची पोत । अज्ञानतमा ज्ञानज्योत । तूं तुझ्या क्रद्धिसिद्धींसहित । पाहें उल्हसित मजकडे ॥ ७ ॥
 जयजयाजी मूषकवहना । विघ्नकानन-निकृतना । गिरिजानंदना मंगलवदना । अभिवंदना करितों मी ॥ ८ ॥
 लाधो अविघ्न परिसमाप्ति । म्हणोनि हेचि शिष्टाचारयुक्ती । इष्टदेवता-नमस्कृती । मंगलप्राप्त्यर्थ आदरिली ॥
 ९ ॥ हा सार्वांच गजानन गणपती । हा सार्वांच घेऊनि परशु हातीं । करोनि विघ्नविच्छिति । निज व्युत्पत्ति करू
 कां ॥ १० ॥ हाचि भालचंद्र गजानन । हाचि एकदंत गजकर्ण । हाचि विकट भग्नरदन । हा विघ्नकानन-

विच्छेदक ॥११ ॥ हे सर्वमंगलमांगल्या । लंबोदरा गणराया । अभेदरूपा साईं सदया । निजसुखनिलया नेईं गा ॥१२ ॥
 आतां नमूं ब्रह्मकुमारी । सरस्वती जे चातुर्युलहरी । या मम जिव्हेसी हंस करीं । होईं तिजवरी आरूढ ॥१३ ॥ ब्रह्मवीणा
 जिचे करीं । निढळीं आरक्त कुंकुमचिरी । हंसवाहिनी शुभ्रवस्त्री । कृपा करीं मजवरी ॥१४ ॥ ही वाग्देवता जगन्माता ।
 नसतां इयेची प्रसन्नता । चढेल काय सारस्वत हाता । लिहवेल गाथा काय मज ॥१५ ॥ जगजननी ही वेदमाता ।
 विद्याविभव गुणसरिता । साईंसमर्थचरितामृता । पाजो समस्तां मजकरवीं ॥१६ ॥ साईंच भगवती सरस्वती ।
 ॐकारवीणा घेऊनि हातीं । निजचरित्र स्वयेंचि गाती । उद्धारस्थिती भक्तांच्या ॥१७ ॥ उत्पत्तिस्थितिसंहारकर ।
 रजसत्त्वतमगुणाकार । ब्रह्मा विष्णु आणि शंकर । नमस्कार तयांसी ॥१८ ॥ हे साईंनाथ स्वप्रकाश । आम्हां तुम्हीच
 गणाधीश । सावित्रीश किंवा रमेश । अथवा उमेश तुम्हीच ॥१९ ॥ तुम्हीच आम्हांते सदगुरु । तुम्हीच भवनदीचें तारूं ।
 आम्ही भक्त त्यांतील उतारू । पैल पारू दाविजे ॥२० ॥ कांहींतरी असल्याशिवाय । पूर्वजन्मींचे सुकृतोपाय । केवीं
 जोडतील हे पाय । ऐसा ठाय आम्हांते ॥२१ ॥ नमन माझें कुलदैवता । नारायण आदिनाथा । जो क्षीरसागरीं
 निवासकर्ता । दुःखहर्ता सकळांचा ॥२२ ॥ परशुरामें समुद्र हटविला । तेणे जो नूतन भूभाग निर्मिला । प्रांत 'कोंकण'
 अभिधान जयाला । तेथ प्रगटला नारायण ॥२३ ॥ जेणे जीवांसी नियामकपणे । अंतर्यामित्वे नारायणे । कृपाकटाक्षे
 संरक्षणे । तयाच्या प्रेरणेआधीन मी ॥२४ ॥ तैसेंचि भार्गवें यज्ञसाङ्गतेसी । गौडदेशीय ज्या महामुनीसी । आणिले त्या
 मूळपुरुषासी । अत्यादरेंसीं नमन हें ॥२५ ॥ आतां नमूं क्रष्णिराज । गोत्रस्वामी भारद्वाज । क्रग्वेदशाखा 'शाकल' पूर्वज ।
 आद्यगौड द्विजजाती ॥२६ ॥ पुढती वंदूं धरामर । ब्राह्मण परब्रह्मावतार । मग याज्ञवल्क्यादि योगीश्वर । भृगु पराशर

नारद ॥२७॥ वेदव्यास पाराशर। सनक सनंदन सनत्कुमार। शुक शौनक
 सूत्रकार। विश्वामित्र वसिष्ठ ॥२८॥ वाल्मीकि वामदेव जैमिनी। वैशंपायन आदिकर्त्त्वनि। नवयोगिंद्रादिक
 मुनि। तयां चरणीं लोटांगण ॥२९॥ आतां वंदूं संतसज्जनां। निवृत्ति-ज्ञानेश्वर-मुक्ता-सोपाना। एकनाथा स्वामी
 जनार्दना। तुकया कान्हा नरहरि ॥३०॥ सकलांचा नामनिर्देश। करूं न पुरे ग्रंथावकाश। म्हणोनि प्रणाम
 करितों सर्वास। आशीर्वचनास प्रार्थितों मी ॥३१॥ आतां वंदूं सदाशिव। पितामह जो पुण्यप्रभाव।
 बदरीकेदारीं दिला ठाव। संसार वाव मानुनी ॥३२॥ पुढें वंदूं निजपिता। सदा सदाशिव आराधिता। कंठीं रुद्राक्ष
 धारण करिता। आराध्यदेवता शिव जया ॥३३॥ पुढती वंदूं जन्मदाती। पोसिले जिने मजप्रती। स्वयं कष्टोनि
 अहोरातीं। उपकार किती आठवूं ॥३४॥ बाळपणीं गेली त्यागुनी। कष्टे सांभाळी पितृव्यपत्नी। ठेवितों भाल
 तिचे चरणीं। हरिस्मरणीं निरत जी ॥३५॥ अवघ्यांहूनि ज्येष्ठ भ्राता। अनुपम जयाची सहोदरता। मदर्थ
 जीवप्राण वेंचिता। चरणीं माथा तयाचे ॥३६॥ आतां नमूं श्रोतेजन। प्रार्थितों आपुले एकाग्र मन। आपण
 असतां अनवधान। समाधान मज कैंचें ॥३७॥ श्रोता जंव जंव गुणज्ज चतुर। कथाश्रवणार्थी अति आतुर। तंव
 तंव वक्ता उत्तरोत्तर। प्रसन्नांतर उल्हासे ॥३८॥ आपण जरी अनवधान। काय मग कथेचें प्रयोजन। म्हणोनि
 करितो साष्टांग वंदन। प्रसन्नमन परिसावें ॥३९॥ नाहीं मज व्युत्पत्तिज्ञान। नाहीं केलें ग्रंथपारायण। नाहीं
 घडलें सत्कथाश्रवण। हें पूर्ण आपण जाणतां ॥४०॥ मीही जाणें माझे अवगुण। जाणें माझें मी हीनपण। परी
 करावया गुरुवचन। ग्रंथप्रयत्न हा माझा ॥४१॥ माझेंचि मन मज सांगत। कीं मीं तुम्हांपुढें तृणवत। परि मज

च्यावें पदरांत । कृपावंत होऊनि ॥४२॥ आतां करूं सदगुरुस्मरण । प्रेमे वंदूं तयाचे चरण । जाऊं कायावाचामने
शरण । बुद्धिस्फुरणदाता जो ॥४३॥ जेवणार बैसतां जेवावयास । अंतीं ठेवितो गोड घांस । तैसाचि गुरुवंदन-
सुग्रास । घेऊनि नमनास संपवूं ॥४४॥ ॐ नमो सदगुरुराया । चराचराच्या विसाविया । अधिष्ठान विश्वा
अवघिया । अससी सदया तूं एक ॥४५॥ पृथ्वी सप्तद्वीप नवखंड । सप्तस्वर्ग पाताळ अखंड । यांते प्रसवी जें
हिरण्यगर्भांड । तेंचि ब्रह्मांड प्रसिद्ध ॥४६॥ प्रसवे जी ब्रह्मांडा यया । जी नामे ‘अव्यक्त’ वा ‘माया’ । तया
मायेचियाही पैल ठाया । सदगुरुराया निजवसती ॥४७॥ तयाचें वानावया महिमान । वेदशास्त्रीं धरिले मौन ।
युक्तिजुक्तीचें प्रमाण । तेथें जाण चालेना ॥४८॥ ज्या ज्या दुज्या तुज उपमावें । तो तो आहेस तूंचि स्वभावें । जें
जें कांहीं दृष्टी पडावें । तें तें नटावें त्वां स्वयें ॥४९॥ ऐसिया श्रीसाईनाथा । करुणार्णवा सदगुरु समर्था ।
स्वसंवेद्या सर्वातीता । अनाद्यनंता तुज नमो ॥५०॥ प्रणाम तूंसे सर्वोत्तमा । नित्यानंदा पूर्णकामा । स्वप्रकाशा
मंगलधामा । आत्मारामा गुरुवर्या ॥५१॥ करूं जातां तुझें स्तवन । वेदश्रुतीही धरिती मौन । तेथें माझें कोण
ज्ञान । तुज आकलन कराया ॥५२॥ जय जय सदगुरु करुणागारा । जय जय गोदातीरविहारा । जय जय ब्रह्मेश
रमावरा । दत्तावतारा तुज नमो ॥५३॥ ब्रह्मासी जें ब्रह्मपण । तें नाहीं सदगुरुवीण । कुरवंडावे पंचप्राण ।
अनन्यशरण रिघावें ॥५४॥ करावें मस्तकें अभिवंदन । तैसेंचि हस्तांहीं चरणसंवाहन । नयनीं पाहत असावे
वदन । घ्राणे अवग्राणन तीर्थाचें ॥५५॥ श्रवणे साईगुणश्रवण । मने साईमूर्तीचें ध्यान । चित्ते अखंड साईचिंतन ।
संसारबंधन तुटेल ॥५६॥ तन-मन-धन सर्व भावें । सदगुरुपायीं समर्पावें । अखंड आयुष्य वेंचावें ।

गुरुसेवेलागुनी ॥५७॥ गुरुनाम आणि गुरुसहवास । गुरुकृपा आणि गुरुचरण पायस । गुरुमंत्र आणि गुरुगृहवास । महत्प्रयास प्राप्ती ही ॥५८॥ प्रचंड शक्ति यथा पोटीं । अनन्य भक्तीं घेतली कसवटी । भक्तांसी मोक्षद्वारावंटी । नेतील लोटीत नकळतां ॥५९॥ गुरुसंगति गंगाजळ । क्षाळिते मळ करिते निर्मळ । मनासम दुजें काय चंचळ । करिते निश्चळ हरिचरणीं ॥६०॥ आमुचें वेदशास्त्रपुराण । श्रीसद्गुरुचरणसेवन । आम्हां योगयागतपसाधन । लोटांगण गुरुपायीं ॥६१॥ श्रीसद्गुरुनाम पवित्र । हेंचि आमुचें वेदशास्त्र । ‘साईसमर्थ’ आमुचा मंत्र । यंत्रतंत्रही तें एक ॥६२॥ ‘ब्रह्म सत्य’ हे निजप्रतीती । ‘जगन्मिथ्या’ हे नित्य जागृती । ऐसी ही परमप्राप्तीची स्थिती । साई अर्पिती निजभक्तां ॥६३॥ परमात्मसुख परमात्मप्राप्ती । ब्रह्मानंदस्वरूपस्थिती । इत्यादि ही शब्दजाळाची गुंती । आनंदवृत्ति पाहिजे ॥६४॥ जयासी बाणली ही एक वृत्ति । सदासर्वदा ही एक स्थिती । सुखशांति समाधान चिर्तीं । परमप्राप्ति ती हीच ॥६५॥ साई आनंदवृत्तीची खाण । असलिया भक्त भास्याचा जाण । परमानंदाची नाहीं वाण । सदैव परिपूर्ण सागरसा ॥६६॥ शिवशक्ति पुरुषप्रकृती । प्राणगती दीपदीपि । ही शुद्धब्रह्मचैतन्यविकृती । एकीं कल्पिती द्वैतता ॥६७॥ ‘एकाकी न रमते’ ही श्रुती । ‘बहुस्याम्’ ऐशिया प्रीती । आवङूळ लागे दुजियाची संगती । पुनरपि मिळती एकत्वीं ॥६८॥ शुद्धब्रह्मरूप जे स्थिती । तेथें ना पुरुष ना प्रकृती । दिनमणीची जेथें वस्ती । दिवस वा राती कैचीं ते ॥६९॥ गुणातीत मूळ निर्गुण । भक्तकल्याणालागीं सगुण । तो हा साई विमलगुण । अनन्य शरण तयासी ॥७०॥ शरण रिघाले साईसमर्था । त्यांहीं चुकविलें बहुतां अनर्था । म्हणवूनि या मी निजस्वार्था । पायीं माथा ठेवितों ॥७१॥ तत्त्वदृष्ट्या जो तुले

निराला । भक्तिसुखार्थ राही जो वेगाला । करी देवभक्तांच्या लीला । तया प्रेमाला प्रणिपात ॥७२॥ जो सर्व जीवांची
 चित्कला । संवित्स्फुरणे जो अधिष्ठिला । जो जडचैतन्ये आकारला । तया प्रेमाला प्रणिपात ॥७३॥ तूं तंब माझी
 परमगती । तूंचि माझी विश्रांती । पुरविता मज आर्ताची आर्ती । सुखमूर्ती गुरुराया ॥७४॥ आतां या नमनाची अखेरी ।
 भूतीं भगवंत प्रत्यंतरीं । जीवमात्रासी मी वंदन करीं । घ्या मज पदरीं आपुल्या ॥७५॥ नमन सकल भूतजाता । येणे
 सुखावो विश्वभर्ता । तो विश्वभर अंतर्बाह्याता । एकात्मता अभेदे ॥७६॥ एवं परिपूर्ण झालें नमन । जें आरब्ध
 परिसमाप्तीचें साधन । हेंचि या ग्रंथाचें मंगलाचरण । आतां प्रयोजन निवेदीं ॥७७॥ सार्वांनीं मज कृपा करून ।
 अनुग्रहिले जैंपासून । तयांचेंचि मज अहर्निश चिंतन । भवभयकृतन तेणोनी ॥७८॥
 नाहीं मज दुसरा जप । नाहीं मज दुसरे तप । अवलोकीं एक सगुणरूप । शुद्धस्वरूप सार्वांचे ॥७९॥ पाहतां
 श्रीसार्वांचे मुख । हरून जातसे तहानभूक । काय तयापुढे इतर सुख । पडे भवदुःखविस्मृति ॥८०॥ पाहतां
 बाबांचे नयनांकडे । आपआपणां विसर पडे । आंतुनी येतीं जैं प्रेमाचे उभडे । वृत्ती बुडे रसरंगीं ॥८१॥ कर्मधर्म
 शास्त्रपुराण । योगयाग अनुष्ठान । तीर्थयात्रा तपाचरण । मज एक चरण सार्वांचे ॥८२॥ अखंड
 गुरुवाक्यानुवृत्ती । दृढ धरितां चित्तवृत्ती । श्रद्धेचिया अदल स्थिती । स्थैर्यप्राप्ति निश्चल ॥८३॥ हेचि
 कर्मनुबंधस्थिती । वाढली सार्वपदासक्ती । प्रत्यया आली अतकर्य शक्ती । काय म्यां किती वर्णावी ॥८४॥ जे
 शक्ती उपजवी भक्ती । समर्थ सार्वचरणासक्ती । संसारीं राहूनि संसारनिवृत्ती । आनंदवृत्ती जे देर्ई ॥८५॥ नाना
 प्रकारीं नाना मरीं । भक्तीचे प्रकार बहुत कथिती । संक्षेपें तयांची लक्षणस्थिती । यथानिगुरीं कथीन ॥८६॥

‘स्वस्वरूपानुसंधान’। हें एक भक्तीचे मुख्य लक्षण। म्हणती वेदशास्त्रव्युत्पन्न। ज्ञानसंपन्न आचार्य ॥८७॥
 पूजादिकीं प्रेमव्यक्ती। अर्चनभक्तीची हे रीती। ऐशी पाराशर व्यासोक्ती। भक्ती म्हणती ती एक ॥८८॥
 गुरुप्रीत्यर्थ उपवन। पारिजातादि पुष्पावचय जाण। गोमय-सडा-संमार्जन। गुर्वगण झाडावें ॥८९॥ प्रथम
 स्नान संध्या करणे। गुरुदेवार्थ गंध उगाळणे। पंचामृतस्नान घालणे। धूपदीपाचर्नेंसी ॥९०॥ तदुपरी नैवेद्य
 समर्पणे। आरती धूपारती करणे। ऐसें जें सप्रेम घडणे। ‘अर्चन’ नांव या सकळां ॥९१॥ आपुले हृदयींची
 चित्कला। शुद्ध-बुद्ध-स्वभाव निर्मला। मूर्तीत आमंत्रूनि तिजला। अर्चनाला लागावें ॥९२॥ मग ते चित्कला
 मागुती। पूजनार्चन विसर्जनांतीं। निजहृदयीं पूर्वस्थिती। अवस्थित करावी ॥९३॥ आतां अवांतर भक्तीचे
 लक्षण। गर्गाचार्यमतीं जाण। मन होय गुणकीर्तनीं तल्लीन। होय विलीन हरिरंगीं ॥९४॥ अखंड आत्मानुसंधान।
 कथाकीर्तन विहिताचरण। हे तों पुढील भक्ती जाण। शांडिल्यवचन हें ऐसें ॥९५॥ जयां मनीं साधावें स्वहित।
 ते तों आचरती वेदविहित। कर्म निषिद्ध आणि अविहित। टाळिती निजहितबाधक जें ॥९६॥ कोण्याही
 क्रियेचा वा फलाचा। कर्ता भोक्ता नाहीं मी साचा। हा भाव उपजे जें निरहंकृतीचा। ब्रह्मार्पणाचा तो
 योग ॥९७॥ ऐसिया रीतीं कर्म करितां। सहजीं उपजे नैष्कर्म्यता। कर्म कदापि न ये त्यागितां। कर्मकर्तृता त्यागृ
 ये ॥९८॥ कांट्यानें कांटा काढिल्यावीण। कर्म थांबेना कर्मावांचून। हातीं लागतां निजात्मखूण। कर्म संपूर्ण
 राहील ॥९९॥ फलाशेचा पूर्णविराम। काम्यत्यागाचे हेंचि वर्म। करणे नित्यनैमित्तिक कर्म। ‘शुद्ध स्वर्धम’ या
 नांव ॥१००॥ सर्व कर्म भगवंतीं अर्पण। क्षणैक विस्मरणे निर्विण्ण मन। ऐसें नारदीय भक्तीचे वर्णन।

भिन्नलक्षण^१ भक्ति हे ॥१०१॥ ऐशीं भक्तीचीं अनेक लक्षणे । एकाहूनि एक विलक्षणे । आपण केवळ गुरुकथानुस्मरणे । कोरड्या चरणे भव तरु ॥१०२॥ हा गुरुकथाश्रवणछांद । लागला मज झालों दंग । स्वयेंही करावे कथाप्रबंध । अनुभवसिद्ध वाटले ॥१०३॥ पुढे एकदां शिरडीस असतां । दर्शनार्थ मशिदीं जातां । बाबांसी देखिले गहूं दळतां । अतिविस्मयता उदेली ॥१०४॥ आधीं कथितों ती कथा । श्रवण करावी स्वस्थचित्ता । त्यांतूनि उद्भव या साईचरिता । झाला केउता मग परिसा ॥१०५॥ ‘उत्तमश्लोकगुणानुवाद’ । तयाचा प्रेमकथासंवाद । करितां होईल चित्त शुद्ध । बुद्धीही विशद होईल ॥१०६॥ पुण्यश्लोकगुणानुवर्णन । तत्कथा तळीला श्रवण । येणे भगवत्परितोषण । क्लेशनिवारण त्रितापा ॥१०७॥ अधिभूतादितापनिर्विण । आत्महितेच्छु आत्मप्रवण । आवडी तयांचे धरिती चरण । अनुभवसंपन्न मग होती ॥१०८॥ असो आतां दत्तचित्त । व्हा जी परिसा गोड वृत्तांत । वाटेल बाबांचे आश्चर्य बहुत । कृपावंतत्व पाहूनि ॥१०९॥ एके दिवशीं सकाळीं जाण । बाबा करोनि दंतधावन । सारोनि मुखप्रक्षाळण । मांडूं दळण आरंभिले ॥११०॥ हाती घेतले एक सूप । गेले गव्हांचे पोत्यासमीप । भरभरूनि मापावर माप । गहूं सुपांत काढिले ॥१११॥ दुसरा रिकामा गोण पसरिला । वरी जात्याचा ठाव घातला । खुंटा ठोकूनि घटू केला । व्हावा न ढिला दळतांना ॥११२॥ मग अस्तन्या सासूनि वरी । कफनीचा घोळ आवरी । बैसका देऊनि जात्याचे शेजारीं । पसरूनि पाय बैसले ॥११३॥ महदाश्र्य माझिये मना । दळणाची ही काय कल्पना । अपरिग्रहा अकिंचना । ही कां

१. जिची लक्षणे भिन्न आहेत अशी

विवंचना असावी ॥१४॥ असो खुंटा धरोनि हातीं । मान घालोनियां खालती । बाबा निजहस्ते जातें ओढिती । वैरा
रिचविती निःशंक ॥१५॥ संत देखिले अनेक । परी दलणारा हाचि एक । गहूं पिसण्याचें तें
काय सुख । त्याचें कौतुक तो जाणे ॥१६॥ लोक पाहती साश्रय चित्ता । धीर न पुसाया हें काय करितां ।
गांवांत पसरतां हे वार्ता । पातल्या तत्त्वतां नरनारी ॥१७॥ धांवतां धांवतां बाया थकल्या । चौघी लगबगां
मशिदीं चढल्या । जाऊनि बाबांचे हातां झोँबल्या । खुंटा घेतला हिसकोनि ॥१८॥ बाबा त्यांसवें भांडती ।
त्या एकसरा दळूं लागती । दलतां बाबांच्या लीला वानिती । गीतें गाती बाबांचीं ॥१९॥ पाहूनि बायांचे
प्रेमाला । उसना राग ठायींच निवाला । रागाचा अनुराग झाला । हसू गालांत लागले ॥२०॥ दलण झाले
पायलीचें । सूप रिकामें झालें साचें । बायांचे मग तरंग मनाचे । लागले नाचूं अनिवार ॥२१॥ बाबा न स्वयें
भाकर करिती । त्यांची तों प्रत्यक्ष भैक्ष्यवृत्ती । ते या पिठाचें काय करिती । बाया तर्किती मनांत ॥२२॥ नाहीं
बाईल नाहीं लेंक । बाबा तो एकुलते एक । घरदार न संसार देख । कशास कणिक एवढी ॥२३॥ एक म्हणे
बाबा परमकृपाल । आम्हांप्रीत्यर्थ तयांचा खेल । आतां ही कणिक निखल । देतील सकळ आम्हांतें ॥२४॥
करितील आतां चार भाग । एकेकीचा एकेक विभाग । ऐसे मनांत मांडे देख । त्या सकळिक भाजिती ॥२५॥
बाबांचे खेल बाबांसी ठावे । कोणी न तयांचा अंत पावे । परी बायांचे मनाचे उठावे । लोभें लुटावें
बाबांना ॥२६॥ पीठ पसरलें गोधूम सरले । जातें भिंतीसी टेकूनि ठेविलें । सुपांत बायांनीं पीठ भरिलें । नेऊं
आदरिलें घरोघर ॥२७॥ तेथपर्यंत बाबा कांहीं । चकार शब्द वदले नाहीं । भाग करितां चार चौधींही । वदती

पाहीं मग कैसें ॥१२८॥ “चळल्या काय कुठे नेतां । बापाचा माल घेऊनि जातां । जा शिवेवरी नेऊनि आतां । पीठ तत्त्वां टाका तें ॥१२९॥ आल्या रांडा फुकटखाऊ । लुटाया मज धांवधांवू । गहू माझे काय कर्जाऊ । पीठ नेऊं पाहतां” ॥१३०॥ बाया मनीं बहु चुरमुरल्या । लोभापायीं फजित पावल्या । आपआपसांत कुजबुजू लागल्या । तात्काळ गेल्या शिवेवरी ॥१३१॥ आरंभ बाबांचा कोणाही नकळे । कारण प्रथमतः कांहींही नाकळे । धीर धरितां परिणामीं फळे । कौतुक आगळे बाबांचें ॥१३२॥ पुढे मग म्यां लोकां पुसिलें । हें कां बाबांनीं ऐसें केलें । रोगराईस संपूर्ण घालविलें । जन वदले ऐसेनी ॥१३३॥ गोधूम नाहीं ती महामारी । भरडावया जात्यांत वैरी । तो मग भरडा शिवेवरी । उपराउपरी टाकवी ॥१३४॥ पीठ टाकिले ओढियाकांठीं । तेथूनि रोगासी लागली ओहटी । दुर्दिन गेले उठाउठी । हे हातोटी बाबांची ॥१३५॥ गांवांत होती मरीची साथ । करिती हा तोडगा साईनाथ । झाली रोगाची वाताहत । गांवास शांतत्व लाधलें ॥१३६॥ पाहोनि दलणाचा देखावा । कौतुक वाटले माझिया जीवा । कैसा कार्यकारणभाव जुळवावा । ताळा मिळवावा हा कैसा ॥१३७॥ काय असावा हा अनुबंध । गव्हां-रोगाचा काय संबंध । पाहूनि अतर्क्य कारण निर्बंध । वाटले प्रबंध लिहावा ॥१३८॥ क्षीरसागरा याव्या लहरी । प्रेम उचंबळले तैसें अंतरीं । वाटले गावी ती पोटभरी । कथा माधुरी बाबांची ॥१३९॥ हेमाड साईनाथासी शरण । संपले तें मंगलाचरण । संपले आप्तेष्टसंतनमन । सदगुरुवंदन अखंड ॥१४०॥ पुढील अध्यायीं ग्रंथ ‘प्रयोजन’ । ‘अधिकारी’ ‘अनुबंध’ दर्शन । यथामति करीन कथन । श्रोतां स्वस्थमन परिसिजे ॥१४१॥ तैसेंचि श्रोत्यावक्त्याचें निजहित । ऐसें हें श्रीसाईसच्चरित । रचिता हा

॥ अध्याय १ ॥

कोण हेमाडपंत । होईलही विदित पुढारां ॥१४२॥ स्वस्ति श्रीसंतसज्जनप्रेरिते । भक्तहेमाडपंतविरचिते ।
श्रीसाईसमर्थसच्चरिते । ‘मंगलाचरण’ नाम प्रथमोऽध्यायः संपूर्णः ॥

॥ श्रीसदगुरुसाईनाथार्पणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥

○ ○ ○

॥ श्रीसाईसच्चरित ॥